

Závěrečná práva o řešení projektu specifického výzkumu

Název projektu:

Subjektivní vnímání předpokladů pro profesi učitele u studujících na PdF UHK

Specifikace řešitelského týmu:

Odpovědný řešitel: **Mgr. Radka Skorunková, Ph.D.**

Studenti magisterského studia na PdF UHK:

Bc. Klára Svobodová; ID 26420, obor P-NSSKCJ, P-NSSKVV,
1. ročník magisterského studia

1. Obsahová část zprávy

V dubnu, květnu a červnu proběhl sběr dat dotazníkovým šetřením u studentů PdF v 1. a 2. ročníku. S cílem zjistit vybrané aspekty subjektivního vnímání předpokladů pro profesi učitele u studentů učitelských oborů na PdF UHK.

V červenci a srpnu byly získané údaje zpracovány statistickými metodami a využity v přípravě plánovaných odborných článků.

V září a říjnu byly napsány dva články do odborných časopisů (e-pedagogium, Psychologie a její kontexty) a odeslány redakční radě, v současnosti probíhá recenzní řízení.

Výzkumná studie s názvem *Vztah mezi IQ, studijními výsledky a motivací ke studiu učitelských oborů* se zabývá vztahem mezi inteligenčním kvocientem (IQ), studijní úspěšností a motivací ke studiu u začínajících studentů učitelských oborů na Pedagogické fakultě UHK. Studie mapuje podíl studentů v jednotlivých pásmech hodnot IQ od podprůměru až k pásmu nadprůměrné inteligence. Dále ověřuje vztah mezi IQ a studijními výsledky a hledá souvislosti se studijní neúspěšností u jedinců, kteří v průběhu prvních dvou let nesplnili podmínky studia. Zjišťuje motivaci ke studiu učitelských oborů a její vztah s naměřenou hodnotou IQ. Výsledky výzkumu ukazují, že studijní předpoklady založené na akademických schopnostech nejsou klíčovým kritériem pro získání uchazečů motivovaných vstoupit po absolvování pedagogické fakulty do školní praxe.

Výsledky studie ukazují, že začínající studenti učitelství na PdF UHK tvoří značně nehomogenní skupinu z hlediska studijních předpokladů. Převahu stále mají studenti s nadprůměrným intelektem, avšak vyskytují se zde i studenti s průměrnou a podprůměrnou hodnotou IQ. U cílové skupiny existuje statisticky významná korelace mezi IQ a studijními výsledky. Můžeme konstatovat, že vyšší obecná inteligence vede k získání lepšího hodnocení u zkoušek. Hodnota IQ se však nepotvrzuje jako rozhodující znak, podle něhož bychom dokázali předvídat studijní neúspěšnost, tj. neschopnost studenta plnit předepsané studijní požadavky. Studijní selhání je ovlivněno jinými činiteli, než IQ - uvažovat můžeme o

osobnostních charakteristikách, motivaci nebo o vnějších vlivech (sociální prostředí, aktuální životní situace studenta aj.) Tato skutečnost naznačuje, že by bylo možné předcházet zbytečným studijním neúspěchům, pokud by měli vyučující dobré podmínky pro uplatnění individuálního přístupu ke studentům (např. menší studijní skupiny). Není vyloučeno, že by se z těchto „neúspěšných“ studentů stali dobří učitelé, pokud by jim byla již během studia věnována ze strany vyučujících patřičná pozornost.

Dále se ukazuje, že IQ ani studijní výsledky nejsou spolehlivým ukazatelem, zda student směřuje k profesi učitele. Mezi značnou část studentů, kteří jsou již během studia rozhodnutí nenastoupit do školní praxe, patří z hlediska obecné inteligence jak vysoce nadaní, tak průměrní i podprůměrní jedinci.

Studie s názvem *Využití tvořivosti a metod aktivního vyučování z hlediska studentů pedagogické fakulty* se zabývá problematikou využití tvořivého přístupu a metod aktivního vyučování. Celosvětový trend směřuje k tomu, aby na všech stupních škol pedagogové používali aktivizující metody výuky, mezi něž jsou řazeny diskuzní metody, řešení problémů, metody situační, inscenační, didaktické hry aj. Výzkumná studie se zaměřuje na rozvoj dovedností uplatňovat metody aktivního vyučování v průběhu pregraduální přípravy učitelů. Vychází z předpokladu, že otevřenost budoucích pedagogů vůči tvořivému přístupu ve vyučování je možné podporovat kreativní pedagogickou činností v době jejich vysokoškolského studia. Tvořivé přístupy lze podporovat zadáváním netradičních úloh, jež vyžadují iniciativu studenta, kladou důraz na uplatnění divergentního myšlení, zvažování alternativ, využití představitosti a vynalézavosti. Dotazníkové šetření zjišťuje subjektivní vnímání předpokladů k uplatnění metod aktivního vyučování u studentů Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové. Dle výsledků výzkumu většina studentů vyjadřuje pozitivní postoje k využití aktivizačních metod. Mezi významné aspekty, jež ovlivňují dosažení pocitu úspěchu při vedení aktivizačních metod, patří sebedůvěra v uplatnění sociálních dovedností a tvořivé myšlení projevující se nápaditostí při přípravě aktivizačních metod.

1. Finanční část zprávy

Finanční prostředky byly čerpány v plné výši dle návrhu projektu, čerpána byla přidělená částka na kancelářské potřeby, nákup knih, překlad textu do AJ, odměny řešitelky a stipendium studentky. Bc. Klára Svobodová se podílela na vyhodnocení dotazníků, zpracování statistických dat a na tvorbě grafů a tabulek, jež byly použity v odborných článcích.

Vypracovala: Mgr. Radka Skorunková, Ph.D.
V Hradci Králové, dne 22.12. 2014